

УДК 352.07

ЄДИНАК Ярослав Богданович,
аспірант ДРІДУ НАДУ

ПОВНОВАЖЕННЯ РАЙОННИХ У МІСТІ АДМІНІСТРАЦІЙ ТА ЇХ ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Аналізуються повноваження районних у місті адміністрацій як виконавчих органів міської ради. Обґрунтовується, що повноваження районних у місті адміністрацій повинні визначатися в окремому рішенні міської ради, оскільки особливий статус цих структур виявляється у їх загальній дії до вирішення питань районного у місті рівня. За результатами дослідження констатується, що визначення обсягу і меж повноважень районних у місті адміністрацій повинно стати виключною прерогативою самих міських рад.

Ключові слова: районна у місті адміністрація, повноваження, виконавчі органи, міста з районним поділом, децентралізація.

Yedynak Ya. B. Powers of the district administrations in the cities and their institutional providing

The article analyzes the powers of the district administrations in the cities as the executive power of local council. The powers of the district administrations in the cities must be defined by the decision of local council because the special status of such structures is realized in their general action to solving the problem of the districts in the cities. We make the conclusion that the volume of authority must be defined only by the city council.

Key words: district administration in the city, power, executive body, cities with the district division, decentralization.

Постановка проблеми. У сучасних демократичних умовах управління містами з районним поділом в Україні призвело до поступового відбирання з боку міських рад визначених повноважень районних у місті рад та їх виконавчих органів. Це спонукає

нас до глибокого переосмислення нагальної потреби в існуванні районних у місті самоврядних органів. Тим більше що за таких умов їх діяльність стала не відповідати сучасним вимогам управління та визначає необхідність у перегляді даних районних у місті владних структур з метою відповідності принципам сьогодишньої децентралізації управління на рівні міст із районним поділом. Управління великими містами з кількістю населення більше ніж 400 тис. осіб свідчить про потребу в районному представництві міської влади як найбільш наближеній її частині до населення відповідних районів міста. Наразі такими виконавчими органами є районні у місті адміністрації. Відсутність у чинному законодавстві інституційного визначення районної у місті адміністрації як виконавчого органу міської ради з окремим статусом не дає в сучасних умовах забезпечити ефективне управління районним у місті господарством та призводить до нерозуміння всіх зацікавлених сторін їх потреби, оскільки за таких умов повноваження районних у місті адміністрацій мають виключно статистичну функцію міських департаментів, управлінь та відділів у районах міста. Тобто залучення районних у місті адміністрацій до виконання основних завдань на визначеній їм частині міста призводить до постійного зриву їх виконання, що є наслідком неадаптованості чинної нормативно-правової бази України до такого виконавчого органу, як районна у місті адміністрація.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Діяльності представницьких органів місцевого самоврядування в містах з районним поділом присвячені праці таких вітчизняних дослідників, як: М. Баймарутов, В. Борденюк, Є. Бородін, О. Батанов, П. Ворона, Н. Гончарук, О. Конотопцев, В. Кравченко, Т. Кравченко, В. Куйбіда, Т. Кравцова, А. Романюк, Т. Мацелик, М. Назарко, В. Нікітін, В. Олуйко, І. Письменний, Л. Прокопенко, І. Павлов, С. Саханенко, С. Серьогін, М. Хонда, І. Хохрякова, І. Чикаренко, В. Шабельніков, Ю. Шаров, В. Шкабаро та зарубіжних: Г. Василевич, Б. Дольніцький, Х. Іздебський, Є. Мархотко, І. Міронов, В. Кодавбович, Г. Куневич, Є. Новацька, Т. Тетятіцька, В. Фадєєв та ін.

Переважна більшість наукових праць спрямовані на дослідження сутності районних у місті рад, реалізації власних повноважень, їх співвідношення та взаємодію з органами державної влади, аналізу діяльності у містах зі спеціальним статусом державних адміністрацій. Утім, незважаючи на широке коло наукових здобутків у сфері порушеного питання, системний аналіз наукової та нормативної літератури з

проблем організації управління містами з районним поділом засвідчив, що проблема визначення повноважень районних у місті адміністрацій на сьогодні залишається малодослідженою та потребує інституційного вдосконалення на рівні законодавства.

Метою статті є аналіз повноважень районних у місті адміністрацій та вироблення рекомендацій стосовно порядку їх інституційного забезпечення.

Виклад основного матеріалу. Провівши системний аналіз діючого законодавства України, ми не знайдемо жодної згадки про виконавчий орган міської ради як районна у місті адміністрація, яка могла б, спираючись на норми правових актів, приймати визначені управлінські рішення. Крім того, чинне законодавство не визначає, за допомогою яких правових актів приймаються рішення з різних питань управління життєдіяльності району в місті. Слід зазначити, що наразі не відомо, у яких випадках при прийнятті управлінського рішення слід застосувати акт індивідуальної, а в яких – колегіальної дії. У зв'язку з цим у містах, де функціонують районні у місті адміністрації, рішення, які донедавна приймали виконавчі комітети районних у місті рад з метою уникнення індивідуальної відповідальності голови виконкому, приймає виконавчий комітет міської ради за так званою формою подання пропозицій, рекомендацій головою районної у місті адміністрації. Така схема створює складність у прийнятті остаточного рішення та зменшення оперативності у його виконанні, що призводить до максимального обмеження з боку міських структур залучення районних у місті адміністрацій до виконання основних завдань, визначених для них. Серед міст держави, де створені районні у місті адміністрації, тільки Маріупольська міська рада власним рішенням, беручи за аналог форму прийняття колегіальних рішень розпорядженням голови місцевої державної адміністрації, визначала подібну форму прийняття колегіальних рішень для районних у місті адміністрацій, але з власними особливостями. Колегія місцевої державної адміністрації є формою попереднього колегіального розгляду визначених питань, її рішення має рекомендаційний, погоджувальний характер та є підставою для видання головою місцевої державної адміністрації акта індивідуальної дії – розпорядження. Тобто можна зазначити, що цей акт має ознаки не тільки індивідуальності, а й колегіальності, оскільки попередньо погоджений визначеною групою осіб, які входять до постійно діючого органу місцевої державної адміністрації – колегії, є постійним консультативно-дорадчим органом і утворюється для підготовки

рекомендацій щодо виконання районною державною адміністрацією своїх завдань, погодженого розгляду та вирішення питань, що належать до її компетенції, і для колективного й вільного обговорення найважливіших напрямів її діяльності [11]. Рішення колегії можуть бути реалізовані шляхом видання розпоряджень голови районної державної адміністрації. Районні у місті адміністрації Маріупольської міської ради приймають колегіальні рішення шляхом їх розгляду на колегії районної у місті адміністрації. Районна у місті адміністрація в межах своїх повноважень приймає нормативні та інші акти у формі рішень.

Розглядаючи існуючий досвід прийняття колегіальних рішень на рівні районної у місті адміністрації, ми доходимо висновку, що в обов'язковому порядку слід включити до складу повноважень районної у місті адміністрації прийняття колегіальних рішень через засідання районної у місті адміністрації. Законодавче визнання за районною у місті адміністрацією права приймати нормативні та інші акти у формі рішення надасть можливість розвантажити міський виконавчий комітет від зайвого прийняття рішень низького і середнього рівнів управління. Слід зазначити, що порядок підготовки, розгляду та прийняття рішень районною у місті адміністрацією не відрізняється від порядку, визначеного для виконавчого комітету міської ради. Районна у місті адміністрація може розглядати і вирішувати питання в межах законодавства, віднесені до відання виконавчих органів міської ради. Основною формою роботи районної у місті адміністрації є її засідання, які скликаються головою районної у місті адміністрації, а в разі його відсутності чи неможливості здійснення ним цієї функції – заступником голови адміністрації в міру необхідності, але не рідше ніж один раз на місяць і є правочинними, якщо в них бере участь більше ніж половина від загального складу районної у місті адміністрації. Порядок підготовки, розгляду та прийняття рішень визначається регламентом районної у місті адміністрації, який приймається на її засіданні.

У зв'язку із цим та з метою деконцентрації повноважень міської ради на рівні районних у місті адміністрацій вкрай необхідно легалізувати цей виконавчий орган міської ради на законодавчому рівні. Визначення цього органу надасть можливість міським радам чітко визначати обсяг і межі повноважень районних у місті адміністрацій. Тільки за таких умов можна буде звільнити виконавчі органи міської ради від розгляду, підготовки та прийняття рішень, які безпосередньо повинні бути

прерогативою районних у місті адміністрацій – органу, найбільш наближеного до проблем районного значення на визначеній території міста. Слід зазначити, що організаційні схеми управління містами з районним поділом можуть бути відмінні одна від одної, що зумовлено врахуванням місцевої специфіки і місцевих умов, а тому обсяг і межі повноважень районних у місті адміністрацій, які будуть визначатися міськими радами в кожному конкретному випадку, відрізнятимуться між собою. Порядок визначення обсягу і меж повноважень з боку міських рад, районних у місті адміністрацій повинен зберегти за собою існуючий у Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» принцип урахування загальноміських інтересів та колективних потреб громад районів у містах.

Визначаючи повноваження районних у місті адміністрацій, необхідно враховувати, що ці виконавчі органи є юридичними особами, а відповідно наділені владними повноваженнями, діяльність яких регламентується нормами публічного права. У цьому контексті доречно буде згадати думку В. Кравченко і М. Пітника, які визначають, що публічно-владний характер влади виявляється в тому, що:

– рішення, які приймає орган публічної влади, обов’язкові для виконання всіма громадянами, іноземцями, особами без громадянства, органами, установами та організаціями, їх посадовими особами, на які поширюється компетенція цього органу;

– для забезпечення виконання прийнятих рішень орган публічної влади наділяється необхідними матеріальними засобами;

– виконання рішень органу публічної влади, прийнятих у межах його компетенції, забезпечується не лише застосуванням різноманітних засобів переконання, заохочення, організаційно-масової роботи тощо, але й можливістю застосування відповідних засобів примусу [4, с. 189 – 190].

Крім того, слід зазначити, що повноваження районних у місті адміністрацій як виконавчого органу міської ради з особливим статусом повинні визначатися у рішенні міської ради без упушення їх у форму нормативно-правового акта – положення, оскільки особливий статус районної у місті адміністрації у структурі органів міської ради займає вищий рівень серед інших виконавчих органів міської ради – департаменти, управління, відділи та інші створювані міською радою виконавчі органи. У загальній структурі повноважень виконавчих органів міської

ради в основу районних у місті адміністрацій закладено загальний принцип виконавчо-розпорядчої дії.

Що стосується взаємодії районних у місті адміністрацій з іншими виконавчими органами міської ради з реалізації повноважень у визначеній сфері, слід зазначити, що останні здійснюють контроль за виконавчо-розпорядчою діяльністю районних у місті адміністрацій. Як зазначає А. Романюк, районні у місті адміністрації покликані реалізовувати рішення міської ради та її виконавчого комітету та сприяти департаментам, управлінням, відділам міської ради в допомозі реалізації функцій управління міжсекторального характеру на рівні районів міста [13].

В основі визначення обсягу і меж повноважень районних у місті адміністрацій як виконавчих органів міської ради слід звернутися до думки В. Борденюка, який пропонує вирішувати питання взаємовідносин між міськими радами та їх виконавчими органами на принципово іншій концептуальній основі. А саме, при розподілі функцій і повноважень у системі місцевого самоврядування компетенція представницького органу місцевого самоврядування має бути похідною від компетенції територіальної громади, а компетенція виконавчих органів – від компетенції відповідних рад, які безпосередньо уособлюють ці територіальні громади. Унаслідок такого підходу вирішення переважної більшості питань місцевого значення, за винятком тих, які повинні вирішуватися виключно на місцевому референдумі, має бути віднесено до повноважень відповідних рад як первинних (після територіальних громад) суб'єктів місцевого самоврядування. Натомість виконавчі органи, які уособлюють територіальні громади опосередковано, повинні мати право вирішувати будь-які питання, віднесені до відання місцевого самоврядування, за винятком тих, що вирішуються виключно територіальною громадою або відповідною радою на її пленарному засіданні [1, с. 148]. Схожої думки дотримуються П. Діхтієвський, А. Бучинська, які визначають, що виконавчі органи місцевої ради мають вирішувати будь-які питання, віднесені до відання місцевого самоврядування, за винятком тих із них, які мають вирішуватися виключно територіальною громадою [3].

Як зазначає В. Куйбіда, система органів місцевого самоврядування повинна будуватися так, щоб забезпечити здійснення визначених законодавцем і закріплених за місцевим самоврядуванням функцій. Розподіл функцій, а відповідно і повноважень

між елементами цієї системи здійснюється для оптимального її функціонування в цілому та найефективнішого здійснення кожної функції. Тому очевидно, що функції розподіляють у різних пропорціях між органами місцевого самоврядування [7, с. 27]. Слушною є думка Б. Лазарєва, який стверджує, що між функціями і конкретними владними повноваженнями існує найтісніший зв'язок (адже повноваження потрібні для здійснення функцій), але кожна з цих складових частин компетенції зберігає відносну самостійність. Функція в декількох органів може бути одна й та сама (наприклад, у місцевої ради та її виконкому), а конкретні повноваження щодо її здійснення – різними [9, с. 47]. Водночас повноваження Б. Лазарєв визначає як комплекс конкретних прав і обов'язків, які надаються для реалізації покладених на орган функцій [8, с. 102].

Із позиції теорії права та держави дослідники І. Голосніченко та Д. Голосніченко визначають, що повноваження – це поняття, змістом якого є система прав та обов'язків, набутих у легітимний спосіб державою, місцевим самоврядуванням, державними органами і органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами, іншими суб'єктами правовідносин з метою забезпечення можливостей, потреб та інтересів людини і громадянина, окремих соціальних груп та суспільства в цілому [2]. Підбиваючи підсумки аналізу повноважень та функцій органів місцевого самоврядування з позиції наукової думки, слід підкреслити, що вираження їх змісту відбувається за рахунок досягнення цілей та завдань у сфері місцевого самоврядування, визначених у різних галузях міського господарства.

Розглядаючи питання повноважень районних у місті адміністрацій, слід звернутися до позиції М. Корнієнка, який зазначає, що не витримує критики також твердження прихильників ліквідації районних у місті рад, що такий захід сприятиме утворенню єдиної системи управління міським господарством, скороченню адміністративно-управлінського персоналу. Насправді ж скорочується лише районна рада як представницький орган, члени якої працюють на громадських засадах, а отже, великих витрат на своє утримання не потребують. На базі ж ліквідованих виконавчих органів районних рад створюються районні адміністрації майже з тими самими функціями, але безпосередньо підпорядковані міському голові та підзвітні міській раді [5]. Ми повинні розуміти, що за районними у місті адміністраціями у разі їх створення будуть визначені повноваження в обсягах і межах, достатніх для виконання

покладених на них завдань та обов'язків. На відміну від районних у місті адміністрацій, районні у місті ради згідно зі ст. 41 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» мають два види повноважень: власні та делеговані. Якщо власні повноваження розуміють як здійснення управління рухомим і нерухомим майном та іншими об'єктами, що належать до комунальної власності територіальних громад районів у містах, формування, затвердження, виконання відповідних бюджетів та контроль за їх виконанням [12], то до делегованих належать усі інші повноваження в обсязі та межах, визначених міською радою.

При створенні районних у місті адміністрацій останні будуть мати повноваження в обсязі та межах, визначених міською радою з огляду на власні особливості управління міським господарством. За такої схеми управління рухомим та нерухомим майном може здійснюватися районними у місті адміністраціями з огляду на загальні повноваження міської ради. Тобто про делеговані повноваження жодним чином не йдеться. Як уже зазначалося, у нашому розумінні районна у місті адміністрація – це виконавчо-розпорядчий орган міської ради загальної дії. При цьому сутність районної у місті адміністрації полягає у виконанні основних завдань районного рівня з високим ступенем складності та координація виконання фізичними та юридичними особами незалежно від форми власності рішень міської ради, її органів та розпоряджень міського голови на визначеній території міста, у межах повноважень та у спосіб, визначені міською радою. Загальність дії, яка лежить в основі районної у місті адміністрації, означає, що її повноваження можуть бути визначені міською радою в різних сферах суспільного життя району у місті. Як зазначає В. Таран, у межах власних повноважень виконавчі органи повинні мати повну свободу дій для здійснення власних ініціатив із будь-якого питання, яке не виключене з їхньої компетенції і не віднесене до компетенції іншого органу. Власні повноваження забезпечуються власними ресурсами, а відповідальність за їх здійснення, згідно із чинним законодавством, настає всередині системи або встановлюється в судовому порядку [14]. У такому контексті до сфер повноважень районної у місті адміністрації можна віднести: соціально-економічний та культурний розвиток, житлово-комунальне господарство, благоустрій, цивільний захист населення та мобілізаційну підготовку, питання освіти, сім'ї, молоді, дітей та спорту, соціального захисту населення, підприємництва, торгівлі, ведення реєстру виборців,

земельних відносин (самоврядний контроль за використанням та охороною земель, вирішення земельних спорів тощо), охорони навколишнього природного середовища, громадсько-політичні питання, організація проведення виборів усіх рівнів, їх матеріально-технічне забезпечення та ін.

Слід зазначити, що створення районних у місті адміністрацій не приведе до порушення у діяльності різних комісій, рад, штабів, комітетів та робочих груп з широких питань життєдіяльності району у місті, утворення яких передбачено обсягами і межами повноважень районних у місті адміністрацій. Ці колегіальні утворення є консультативно-дорадчими органами попередньої дії. За результатами їх засідань готуються протоколи, висновки, рекомендації. Залежно від обсягу і меж повноважень таких колегіальних органів при районних у місті адміністраціях може бути більше ніж 30 різних форм. Така схема деконцентрації управління на рівні районних у місті проміжних колегіальних органів надасть можливість звільнити міські виконавчі структури та керівництво міста від зайвого прийняття рішень низького і середнього рівнів управління, тим самим сконцентрувавшись на вирішенні питань загальноміського значення. Концентрація усіх комісій, груп тощо під головуванням міського голови, його заступників може призвести до затримки у їх роботі, оскільки фізично неможливо одній людині вирішити усі нагальні питання. У такому випадку потрібна деконцентрація управлінських функцій на рівні районних комісій, груп тощо через механізм утворення територіальних (районних, виїзних) колегіальних органів (представники) міських департаментів, управлінь та відділів міської ради, що є вкрай неефективною та незручною формами управління, або при районних у місті адміністраціях.

Сьогодні структура повноважень районних у місті адміністрацій серед міст держави має як власні, так і делеговані повноваження міської ради. Прикладом такого підходу є рішення Одеської міської ради «Про затвердження положень про районні адміністрації Одеської міської ради», у положеннях якого визначено, що районні у місті адміністрації мають як власні, так і делеговані повноваження [10]. З такого підходу видно, що з боку Одеської міської ради при визначенні повноважень районних у місті адміністрацій підмінюється їх сутність як виконавчого органу міської ради загальної дії. Тобто підміну сутності районної у місті адміністрації ми розуміємо як діяльність районних у місті рад як окремих самоврядних органів

місцевого самоврядування, власні повноваження яких визначені на рівні Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні». За таких умов ми повинні розуміти, що за своєю природою районні у місті адміністрації є лише виконавчо-розпорядчим органом міської ради і подвійне надання їм повноважень є незрозумілим, оскільки порядок їх формування на відміну від районних у місті рад затверджується виключно міською радою. Крім того, делеговані повноваження є лише доповненням до власних самоврядних повноважень, яких немає у районних у місті адміністраціях. Отже, за таких обставин мова про власні повноваження взагалі не може йти.

За результатами дослідження не пропонується внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» в частині визначення районним у місті адміністраціям власних самоврядних повноважень. Це право повинно бути виключно міської ради. Такий підхід не повинен обмежувати міську раду у визначенні повноважень районних у місті адміністрацій, оскільки в подальшому це може призвести до відмови з боку міських рад в утворенні цих проміжних районних у місті органів місцевого самоврядування. Тобто міські ради повинні мати незалежні самоврядні права щодо наділення тих чи інших органів місцевого самоврядування визначеними повноваженнями. Ми не повинні створювати будь-яких обмежень міським радам в управлінні власними районами міста. Деконцентрація управлінських функцій міських рад на рівні районних у місті адміністрацій у масштабах великих міст стане ефективним та раціональним підходом до вирішення місцевих проблем на рівні районів у місті. Крім того, районна у місті адміністрація стане своєрідним форпостом міської ради на шляху стримування та розгляду питань нижчого та середнього рівнів запитів громадян районів у місті. Слід також зазначити, що сучасні практики надання якісних послуг органами місцевого самоврядування власному населенню передбачають утворення територіальних підрозділів центрів надання адміністративних послуг міських виконавчих органів на рівні районів у місті.

За таких умов до додаткових повноважень районної у місті адміністрації можна віднести питання управління та контролю за діяльністю територіальних підрозділів центрів надання адміністративних послуг. Основним завданням голови адміністрації району у місті є реалізація функції місцевого самоврядування на території визначеної частини міста, забезпечення прав і свобод громадянина в межах повноважень,

визначених Конституцією і законами України. Деконцентрація управління районами міста через районні у місті адміністрації дозволить розвантажити міські виконавчі органи у прийнятті рішень, що стосуються безпосередньо громадян районів у місті, упорядкувати навантаження на виконавчий комітет міської ради через зменшення кількості рішень, які безпосередньо можуть бути розглянуті на рівні районної у місті адміністрації. Районні у місті адміністрації є безпосереднім продовженням політики міського голови, міської ради та її виконавчого комітету на рівні району у місті. За такої схеми місто матиме чітку організаційну структуру управління міським господарством. Тим самим, як зазначає В. Куйбіда, буде вирішено питання виникнення конфлікту інтересів між самоврядними органами міста як цілісного соціально-економічного та політико-правового явища і самоврядними органами окремих його складових частин [6]. Щодо об'єктивної потреби у створенні та функціонуванні виконавчих органів міської ради цікавою є думка В. Тарана, який зазначає, що оскільки територіальна громада не в змозі здійснювати більшість функцій з управління місцевими справами безпосередньо, вони виконуються представницьким органом – радою, яка є єдиним органом, що уособлює територіальну громаду та може діяти від її імені. Однак місцева рада, у свою чергу, також не в змозі виконувати деякі функції, які відповідно покладаються на її виконавчі органи, що приводить до об'єктивної потреби їх створення. Це є цілком закономірним, адже громадські представники, які обираються на загальних, вільних, прямих виборах, у принципі не повинні розглядати на численних засіданнях питання, що не мають великого значення, а концентруватися на найсуттєвіших завданнях територіальної громади [15]. За таких умов районні у місті адміністрації зі статусом загальної дії сприятимуть ефективному управлінню місцевими справами, розвитку місцевих ініціатив та взаємодії з органами самоорганізації населення.

Висновки. Ураховуючи вищевказане, та з метою розширення статусу районної у місті адміністрації серед інших виконавчих органів міської ради слід на рівні Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначити порядок підготовки, розгляду та прийняття рішень районною у місті адміністрацією. Обсяг і межі повноважень районних у місті адміністрацій приймаються окремим рішенням міської ради.

Слід зазначити, що чітке визначення повноважень районних у місті адміністрацій з боку міських рад та їх ефективний розподіл серед власних виконавчих органів нададуть можливість усунути їх дублювання та досягти збалансованого управління територіями міста.

Список використаних джерел

1. **Борденюк В. І.** Місцеве самоврядування та державне управління: конституційно-правові основи співвідношення та взаємодії / В. І. Борденюк. – Київ : Парламент. вид-во, 2007. – 576 с.

2. **Голосніченко І. П.** Теорія повноважень, їх легітимність та врахування потреб і інтересів при встановленні на законодавчому рівні / І. П. Голосніченко, Д. І. Голосніченко // Вісн. НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право : зб. наук. пр. – 2011. – № 1(9). – С. 147 – 155.

3. **Діхтієвський П. В.** Повноваження представницьких органів місцевого самоврядування Польщі та України: порівняльний аналіз / П. В. Діхтієвський, А. Й. Бучинська // Публічне право. – 2013. – № 1(9). – С. 59 – 66.

4. **Кравченко В. В.** Муніципальне право України / В. В. Кравченко, М. В. Пітнік. – Київ : Атіка, 2003. – 627 с.

5. **Корнієнко М.** Районні у містах ради як конституційний інститут / М. Корнієнко // Право України. – 2011. – № 2. – С. 201 – 207.

6. **Куйбіда В. С.** Конституційно-правові основи самоврядування в містах обласного значення : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02 / Куйбіда Василь Степанович; Нац. акад. наук України ім. Я. Мудрого. – Харків, 2001. – 13 с.

7. **Куйбіда В. С.** Принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування : монографія / В. С. Куйбіда. – Київ : МАУП, 2004, – 432 с.

8. **Лазарев Б. М.** Компетенція органів управління / Б. М. Лазарев. – М. : Юрид. лит., 1971. – 280 с.

9. **Лазарев Б. М.** О компетенции органа советского государства / Б. М. Лазарев // Советское государство и право. – 1964. – № 10. – С. 42 – 53.

10. **Про затвердження** положень про районні адміністрації Одеської міської ради : рішення Одеської міської ради від 7 груд. 2016 р. № 1328-VII. – Режим доступу : <http://omr.gov.ua/ua/acts/council/91145>.

11. **Про затвердження** Типового положення про колегію міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади і місцевої державної адміністрації : Постанова Кабінету Міністрів України від 2 жовт. 2003 р. № 1569. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1569-2003-%D0%BF>.

12. **Про місцеве** самоврядування в Україні : Закон України від 21 трав. 1997 р. № 280/97-ВР. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua>.

13. **Романюк А.** Ліквідація районних рад у м. Львові у 1994 – 1995 рр.: причини і наслідки / Анатолій Романюк // Матеріали круглого столу «Чи потрібні Харкову районні ради?» (м. Харків, 19 листоп. 2009 р.). – Режим доступу : <http://old.city.kharkov.ua/documents/40160.doc>.

14. **Таран В. В.** Виконавчі органи місцевих рад у контексті реалізації державної влади в системі управління на місцевому рівні : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.01 / Таран Віктор Вікторович; ЛРІДУ НАДУ. – Л., 2010. – 23 с.

15. **Таран В. В.** Діяльність виконавчих органів місцевих рад у системі державного управління / В. В. Таран // Теорія та практика державного управління. – 2010. – Вип. 2. – С. 203 – 210. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpdu_2010_2_32.

List of references

1. **Bordeniuk V. I.** Mistseve samovriaduvannia ta derzhavne upravlinnia: konstitutsiino-pravovi osnovy spivvidnoshennia ta vzaiemodii / V. I. Bordeniuk. – Kyiv : Parlament. vyd-vo, 2007. – 576 с.

2. **Holosnichenko I. P.** Teoriia povnovazhen, yikh lehitymnist ta vrakhuvannia potreb i interesiv pry vstanovlenni na zakonodavchomu rivni / I. P. Holosnichenko, D. I. Holosnichenko // Visn. NTUU «KPI». Politolohiia. Sotsiolohiia. Pravo : zb. nauk. pr. – 2011. – № 1(9). – S. 147 – 155.

3. **Dikhtiiivskyi P. V.** Povnovazhennia predstavnytskykh orhaniv mistsevoho samovriaduvannia Polshchi ta Ukrainy: porivnialnyi analiz / P. V. Dikhtiiivskyi, A. Y. Buchynska // Publichne pravo. – 2013. – № 1(9). – S. 59 – 66.

4. **Kravchenko V. V.** Munitsypalne pravo Ukrainy / V. V. Kravchenko, M. V. Pitnyk. – Kyiv : Atika, 2003. – 627 s.
5. **Korniienko M.** Raionni u mistakh rady yak konstytutsiinyi instytut / M. Korniienko // Pravo Ukrainy. – 2011. – № 2. – S. 201 – 207.
6. **Kuibida V. S.** Konstytutsiino-pravovi osnovy samovriaduvannia v mistakh oblasnoho znachennia : avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.02 / Kuibida Vasyl Stepanovych; Nats. akad. nauk Ukrainy im. Ya. Mudroho. – Kharkiv, 2001. – 13 s.
7. **Kuibida V. S.** Pryntsypy i metody diialnosti orhaniv mistsevoho samovriaduvannia : monohrafiia / V. S. Kuibida. – Kyiv : MAUP, 2004, – 432 s.
8. **Lazarev B. M.** Kompetentsiya organov upravleniya / B. M. Lazarev. – M. : Yurid. lit., 1971. – 280 s.
9. **Lazarev B. M.** O kompetentsii organa sovetskogo gosudarstva / B. M. Lazarev // Sovetskoe gosudarstvo i pravo. – 1964. – № 10. – S. 42 – 53.
10. **Pro zatverdzhennia** polozhen pro raionni administratsii Odeskoi miskoi rady : rishennia Odeskoi miskoi rady vid 7 hrud. 2016 r. № 1328-VII. – Rezhym dostupu : <http://omr.gov.ua/ua/acts/council/91145>.
11. **Pro zatverdzhennia** Typovoho polozhennia pro kolehiu ministerstva, inshoho tsentralnogo orhanu vykonavchoi vlady i mistsevoi derzhavnoi administratsii : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 2 zhovt. 2003 r. «№ 1569. – Rezhym dostupu : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1569-2003-%D0%BF>.
12. **Pro mistseve** samovriaduvannia v Ukraini : Zakon Ukrainy vid 21 trav. 1997 r. № 280/97-VR. – Rezhym dostupu : <http://zakon3.rada.gov.ua>.
13. **Romaniuk A.** Likvidatsiia raionnykh rad u m. Lvovi u 1994 – 1995 rr.: prychny i naslidky / Anatolii Romaniuk // Materialy kruhloho stolu «Chy potribni Kharkovu raionni rady?» (m. Kharkiv, 19 lystop. 2009 r.). – Rezhym dostupu : <http://old.city.kharkov.ua/documents/40160.doc>.
14. **Taran V. V.** Vykonavchi orhany mistsevykh rad u konteksti realizatsii derzhavnoi vlady v systemi upravlinnia na mistsevomu rivni : avtoref. dys. ... kand. nauk z derzh. upr. : 25.00.01 / Taran Viktor Viktorovych; LRIDU NADU. – L., 2010. – 23 s.
15. **Taran V. V.** Diialnist vykonavchykh orhaniv mistsevykh rad u systemi derzhavnoho upravlinnia / V. V. Taran // Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia. –

2010. – Вур. 2. – S. 203 – 210. – Rezhym dostupu :
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpdu_2010_2_32.

Надійшла до редколегії 12.12.17